

Norsk Vind Energi AS
Ipark Pb. 8034
4068 STAVANGER

Vår dato: 02.12.2016
Vår ref.: 201603097-23
Arkiv: 517
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Ane Næsset Ramtvedt
aera@nve.no/22959458

Godkjenning av detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan for Bjerkreim vindkraftverk i Hå og Bjerkreim kommuner

Vi viser til Deres oversendelse den 3.11.2016 med detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan for Bjerkreim, Gravdal og Skinansfjellet vindkraftverk, heretter kalt Bjerkreim vindkraftverk, i Hå og Bjerkreim kommuner.

Saken er behandlet med hjemmel i vilkårene for detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) gitt i oppdaterte konsesjoner av 2.11.2016, post 7 og 8.

Bakgrunn

NVE ga den 16.12.2009 konsesjon til å bygge Bjerkreim (tidligere Eikeland-Steinsland) vindkraftverk, Gravdal vindkraftverk og Skinansfjellet vindkraftverk med installert effekt på henholdsvis 150 MW, 90 MW og 90 MW. De tre vindkraftverkene grenser til hverandre og er lokalisert i kommunene Hå (Skinansfjellet) og Bjerkreim (Bjerkreim og Gravdal). I tillegg til de tre vindkraftverkene planlegger Statnett utbygging av Bjerkreim transformatorstasjon (sentralnettstasjon). Norsk Vind Energi eier i dag både Bjerkreim, Skinansfjellet og Gravdal vindkraftverk, og har planlagt at vindkraftverkene skal bygges ut som ett stort vindkraftverk på 260 MW, omtalt som Bjerkreim vindkraftverk. De tre vindkraftverkene vil ha felles infrastruktur for adkomstveier og nettilknytning. Alle de tre konsesjonene ble oppdatert den 2.11.2016 som følge av samarbeid om nettløsning i de tre prosjektene, og vilkårene i konsesjonene ble da justert til dagens praksis.

Mottatt detaljplan for Bjerkreim vindkraftverk omfatter bygging av to adkomstveier, der den ene vil gi adkomst til vindkraftverket fra øst og den andre vil gi adkomst til vindkraftverket fra vest. Fra vest vil adkomsten skje fra Fv 133 ved Åmot. Denne adkomsten vil benyttes til transport av turbiner og vil være hovedadkomstvei til vindkraftverket. Fra øst vil adkomsten skje fra Fv 103 ved Eikeland. Denne adkomstveien vil benyttes av Statnett i forbindelse med deres arbeid med transformatorstasjonen som er lokalisert inne i planområdet til Bjerkreim vindkraftverk. NVE godkjente MTA- og detaljplanen for adkomstveien fra øst den 4.11.2016, og anleggsarbeidene på adkomstveien hadde oppstart 15.11.2016.

Det mottatte planmaterialet inkluderer en plan for utforming og gjennomføring av Bjerkreim vindkraftverk innenfor de konsesjonsgitte plangrensene. Planen omfatter 73 vindturbiner med kranoppstillingsplasser og et internveisystem på ca. 50 km. Planen omfatter også en felles

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

transformatorstasjon for de tre prosjektene som vil ligge i planområdet til Bjerkreim vindkraftverk, ca. 1 km sør for Statnett sin transformatorstasjon (nettilknytningspunktet).

Vedtak

Med hjemmel i konsesjonene datert 2.11.2016, post 7 og 8, godkjenner NVE fremlagte detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan for bygging av Bjerkreim vindkraftverk i Hå og Bjerkreim kommuner.

Vårt vedtak forutsetter at de fremlagte planer for miljø og transport ikke går ut over vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonen. Vi gjør oppmerksom på at tiltakshaver må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter. Tiltakshaver må også varsle grunneiere og rettighetshavere om vedtaket. Kopi av vedtaket skal følge varselet. Naboer skal informeres før anleggsstart. Kopi av varsel og opplysninger om hvordan informering av naboer er gjennomført skal sendes til NVE.

Vilkår

- NVE skal orienteres om når anleggsarbeidet starter, ved viktige og/eller kritiske faser ved byggearbeidet og når anlegget blir satt i drift.
- Dersom virksomheten avdekker vesentlige avvik som har medført, eller kan medføre betydelige skader på miljøet, skal dette umiddelbart rapporteres til NVE. Rapporteringen må også angi hvilke tiltak som er, eller vil bli iverksatt for å lukke avviket, hindre gjentakelser og avbøte mulige skader.
- Entreprenører skal gjøres kjent med MTA/detaljplan og dette vedtaket.
- Det skal utarbeides en plan for etablering og tilbakeføring av det planlagte masseuttaket i planområdet til Skinansfjellet i Hå kommune. Planen skal godkjennes av NVE før arbeidet i masseuttaket starter.
- Når anlegget er ferdig bygget skal kommunene få tilsendt kartdata i egnet kartformat med alle fysiske anlegg, slik at kartdata på en enkel måte kan gjøres tilgjengelig.
- Det kan fra NVEs miljøtilsyn bli stilt krav om ytterligere detaljering og krav til dokumentasjon for deler av anlegget.

Merknader til planen

Planen har ikke vært på formell høring. Utkast til planen ble oversendt Bjerkreim og Hå kommuner for uttalelse i forkant av samrådsmøtet den 11.10.2016. På møtet gikk Norsk Vind Energi gjennom planen og innspillene fra kommunene, og NVE orienterte om godkjenningsprosessen for MTA og oppfølging i bygge- og driftsfase. Kommunene fikk også anledning til å komme med ytterligere innspill til planen både på møtet 11.10.2016 og i etterkant av møtet.

Hå kommune uttrykte i møtet 11.10.2016 at de synes at MTA er for lite detaljert, og viste spesielt til to områder der den planlagte veitraseen for internvei i planområdet til Skinansfjellet vindkraftverk berører områder med klokkesøte. De påpekte at de også ønsker å se en detaljert plan for etablering og tilbakeføring av et planlagt massetak i planområdet til Skinansfjellet vindkraftverk.

Olje- og energidepartementet har i vedtaket av 5.7.2012 skrevet følgende: «NVE skal forelegge detalj- og transportplaner og planer for landskap og miljø for Olje- og energidepartementet før godkjenning». NVE har i forbindelse med behandlingen av planen vært i dialog med Olje- og energidepartementet for å avklare hvordan dette skal håndteres, og har fått bekreftet at en begrenset høring av planen til

Fylkesmannen i Rogaland oppfyller kravet. På bakgrunn av dette ble planen, i forbindelse med NVEs godkjenning av den østlige adkomstveien, sendt på høring til Fylkesmannen i Rogaland 4.11.2016. Høringsfristen ble satt til 25.11.2016, og etter forespørsel fra Fylkesmannen 24.11.2016 om utsatt frist ble høringsfristen utvidet til 29.11.2016. NVE mottok 28.11.2016 en klage fra Fylkesmannen på «*NVE sitt vedtak om å godkjenne detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan for Bjerkreim vindkraftverk*». NVE har muntlig fått bekreftet fra Fylkesmannen at klagen bygget på en misforståelse, og at Fylkesmannen ville komme med en ny vurdering i saken. NVE har den 1.12.2016 ikke mottatt noe nytt fra Fylkesmannen.

NVEs vurdering

Formålet med en MTA-plan er å sikre at det tas miljø- og landskapshensyn under bygging og drift av anlegget. Vurderingene i planen skal baseres på miljøinformasjon som har kommet frem i konsesjonsprosessen. NVE mener at MTA-planen for Bjerkreim vindkraftverk fanger opp miljøutfordringene og legger gode miljømessige føringer for anleggsarbeidet.

Terrengbehandling

I MTA-planen er det utarbeidet et eget kapittel som omhandler terrenginngrep og istandsetting. Kapittelet tar for seg hovedprinsipper for veibygging og landskapstilpasning, og gir føringer for anleggsarbeidet. NVE mener en slik prinsipiell tilnærming er viktig for prosjekter som strekker seg over store områder der det er vanskelig å gå inn i alle detaljer. Basert på erfaringer fra tidligere prosjekter er NVEs vurdering at gode løsninger oppnås der målet defineres og ikke låses av detaljprosjektering i tidlig fase. NVE vurderer at kapittelet som omhandler landskapsinngrep og istandsetting utgjør et tilstrekkelig verktøy for å sikre gode terrengutforminger i landskapet. NVE forutsetter at prinsippene som er beskrevet i det nevnte kapittelet følges under anleggsarbeidet.

Plante- og fugleliv

Under post 8, «Miljø-, transport- og anleggsplan», i anleggskonsesjonene av 2.11.2016 står det blant annet at «*planen skal inneholde en beskrivelse av hvordan landskaps- og miljøforhold skal ivaretas i anleggs- og driftsperioden, herunder skjøtsel av kystlynghei, drenering av myr og hensynet til rødlistede plante- og fuglearter*». NVE konstaterer at kystlynghei forekommer i store deler av planområdet, og at det er gjennomført registreringer av klokkesøte i planområdene til Bjerkreim og Skinansfjellet. Det fremkommer av MTA-planen at registrerte forekomster av klokkesøte er forsøkt unngått, men at hensynet til arten er veid opp mot en eventuell dårlig terrengtilpasning. Det er derfor enkelte av de registrerte forekomstene som vil bli berørt. Hå kommune etterspurte i møtet 11.10.2015 en begrunnelse for valg av veitrasé i planområdet til Skinansfjellet vindkraftverk, der internveien et par steder berører områder markert som hensynssone klokkesøte. På bakgrunn av etterspørselen oversendte tiltakshaver 15.10.2016 et notat der Stangeland Maskin, som har prosjektert veilinjene, har redegjort for valget av veilinje i dette området. NVE konstaterer at veilinjen er valgt for å minimere inngrepene i terrenget, og på bakgrunn av informasjonen som foreligger mener vi at dette er den beste løsningen selv om det innebærer at områder markert som hensynssone klokkesøte vil bli berørt.

Olje- og energidepartementet har i vedtak av 5.7.2012 nevnt enkelte spesifikke lokaliteter med klokkesøte som forutsettes unngått i detaljprosjekteringen. Det fremgår av MTA-planen at det gjelder registreringer ved vann i Podladalen, ved planlagt turbin T06, og øst i myrdraget nord for Piggen ved planlagt turbin T60. Videre fremgår det av planen at lokalitetene som er nevnt i vedtaket til Gravdal vindkraftverk, øverst i Solkjødalen, ligger langt fra planlagte veilinjer og derfor ikke vil berørt av anleggsarbeidet. NVE forutsetter at ytre inngrepsgrense markeres fysisk i terrenget ved de nevnte lokalitetene, slik at de ikke blir berørt av anleggsarbeidet, som omtalt i MTA-planen.

Når det gjelder drenering av myr konstaterer NVE at det i MTA-planen er nevnt flere tiltak for å i størst mulig grad ivareta myrområder. NVE forutsetter at tiltakene som er omtalt i planen legges til grunn for anleggsarbeidet.

Olje- og energidepartementet har i vedtak av 5.7.2012 satt følgende vilkår for Skinansfjellet vindkraftverk:

«Av hensyn til hubro skal det utredes og fremmes alternativ adkomstvei som ledd i detaljplanleggingen. Konesjonsmyndighetene tar standpunkt til adkomstveien gjennom godkjenning av detaljplanen».

Det fremgår av MTA-planen at den vestlige adkomstveien er planlagt noe lengre sørvest enn løsningen som forelå på søknadstidspunktet, slik at den sikrer en buffersone på 1000 meter til nærmeste kjente hekkelokalitet for hubro. Forundersøkelsene, som ble gjennomført i 2012, angir at hubro holder en unnvikelsesavstand til bebyggelse og infrastruktur på 500 meter i hekkeperioden og 340 meter ellers. NVE slutter seg til vurderingen i MTA-planen om at buffersonen som nå foreligger derfor i utgangspunktet skal gi god margin.

Videre inneholder konsesjonene til Bjerkreim, Gravdal og Skinansfjellet vindkraftverk et vilkår om at det skal gjennomføres etterundersøkelser for hubro og trekkende rovfugl. Rammen for og innhold i undersøkelsene skal utformes i samarbeid med NVE, og godkjennes av NVE. NVE forutsetter at Norsk Vind Energi oversender et forslag til undersøkelsesprogram etter at vindkraftverket er idriftsatt, jf. vilkår 9 i konsesjonene.

Massetak

Massetak ved Steinstjørna i planområdet til Bjerkreim

NVE mottok den 23.11.2016 søknad fra Norsk Vind Energi om å etablere et massetak ved Steinstjørna i Bjerkreim kommune. Massetaket er planlagt benyttet i hele anleggsperioden, først ved uttak av masser i forbindelse med bygging av internveier, deretter til mellomlagring av turbinkomponenter i turbininnstallasjonsfasen. Det vises i planen til at det ved istandsetting av arealet vil legges til rette for at området kan benyttes av grunneierne til landbruksformål etter innspill fra de to grunneierne og Bjerkreim kommune.

Planen tar utgangspunkt i en etterbruk til landbruksformål. NVE gjør oppmerksom på at permanent arealbruk forutsetter en kommunal tillatelse, og at midlertidig arealbruk ellers skal tilbakeføres på en måte som gjør at den i størst mulig grad føyer seg inn i det omkringliggende terrenget. Forutsatt at Bjerkreim kommune gir tillatelse til permanent etterbruk mener NVE at planen er god, og gir tillatelse til at massetaket anlegges. NVE vil stille krav om en ny plan for istandsettelse av massetaket dersom området skal tilbakeføres.

Massetak i planområdet til Skinansfjellet

Hå kommune påpekte i møtet 11.10.2016 at de ønsker å se en detaljert plan for etablering og tilbakeføring av et planlagt massetak i planområdet til Skinansfjellet vindkraftverk. NVE vil sette vilkår om det skal utarbeides en plan for etablering og tilbakeføring av massetaket, som skal godkjennes av NVE før arbeidet i massetaket starter.

Støy

Det er i MTA-planen vist til at de anbefalte grenseverdiene for støy er 45 dB ved boliger i vindskygge og 50 dB ved boliger utenfor vindskygge. Det er riktig at dette var gjeldende grenseverdier på konsesjonstidspunktet. NVE vil samtidig påpeke at det er satt vilkår i konsesjonene for Gravdal og

Bjerkreim vindkraftverk om at støynivået ikke bør overstige 45 dB. Ifølge «worst case»-beregningene, der det er lagt inn en forutsetning om medvind på 8 m/s fra alle kanter, kan støynivået overstige 45 dB ved to hus. I veilederen til støyretningslinjen står det imidlertid at det kan benyttes en forutsetning om reelle vindforhold dersom det er en tydelig fremherskende vindretning. Dette er gjort i beregningene som ligger til grunn for MTA-planen. Etter NVEs vurdering tilsier vindforholdene i området at dette bør godtas. Med reelle vindforhold viser beregningene at ingen boliger vil få et støynivå på over 45 dB. MTA-planen er dermed i tråd med konsesjonsvilkåret om støy. NVE vil likevel minne om at det kan kreves støymålinger i etterkant av bygging dersom det sannsynliggjøres at støynivået er over 45 dB.

Drikkevann

I Olje- og energidepartementets vedtak av 5.7.2012 står følgende vilkår:

«Konsesjonær skal avklare, i samarbeid med IVAR, hvilke eventuelle tiltak som må iverksettes for å sikre drikkevannskilden ved Hagavatnet. Tiltakene skal forelegges NVE før anleggsarbeidet igangsettes. Ved uenighet skal saken forelegges NVE for avgjørelse».

Det fremgår av MTA-planen at det er planlagt fire vindturbiner med tilhørende veier og oppstillingsplasser innenfor nedslagsfeltet til Hagavatnet. I tillegg er fem vindturbiner planlagt på eller nær grensen til nedslagsfeltet. Tiltakshaver skriver i MTA-planen at det er avholdt flere møter og befaringer med IVAR for å avklare tiltak for sikring av drikkevannet, og at de har inngått avtaler med IVAR som ivaretar dette. Turbinene i planområdet til Skinansfjellet er trukket ut av nedslagsfeltet. Den 16.9.2016 hadde tiltakshaver og IVAR en gjennomgang av detaljplanen og de deler av MTA som omhandler tiltak for sikring av drikkevann i henhold til inngåtte avtaler. På bakgrunn av dette konstaterer NVE at vilkåret om drikkevann er oppfylt.

Vurderinger etter naturmangfoldloven kapittel II

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven har blitt vurdert i konsesjonsbehandlingen av tiltaket. Den innsendte planen er innenfor de rammene som er vurdert i konsesjonene. NVE har derfor ikke vurdert tiltaket som helhet etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 og viser til vurderingene i konsesjonsbehandlingen.

Den innsendte planen konkretiserer hvordan anlegget skal bygges. Gjennom detaljplanleggingen skal det tas utgangspunkt i lokalisering og driftsmetoder som gir de beste samfunnsmessige resultater, jmf. naturmangfoldloven § 12.

Annet

For anlegg for produksjon av elektrisk energi med konsesjon etter energiloven, gjelder ikke krav om å utarbeide reguleringsplan, jf. plan- og bygningsloven § 12-1, men anlegget må avklares mot kommuneplanens arealdel og eventuelle reguleringsplaner, og eventuelt dispensasjonssøkes. I dette tilfellet er det gitt dispensasjon fra Hå kommune fra gjeldene reguleringsplan. Byggesaksbestemmelsene i plan- og bygningsloven gjelder i det vesentligste ikke for tiltak etter energiloven, jf. byggesaksforskriften §4-3.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jmf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og

energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
avdelingsdirektør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Bjerkreim kommune
Fylkesmannen i Rogaland
Hå kommune